

Що дає для сталого розвитку економіки соціально та моральна відповідальність бізнесу? Відповідальна поведінка бізнесу може забезпечити: нові робочі місця, в т.ч. високотехнологічні та високооплачувані; надходження податків до державної казни; довіру до вітчизняного бізнесу, і як наслідок – залучення інвестицій; реалізацію соціальних проєктів; розвиток територій; випуск конкурентноздатної продукції та послуг.

Інформаційні джерела:

1. Seven priorities for EMEIA boards to transform their 2022 agenda. URL: https://www.ey.com/en_gl/board-matters/seven-priorities-for-emeia-boards-to-transform-their-2022-agenda#chapter2

2. PwC's 25th Annual Global CEO Survey. Reimagining the outcomes that matter. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/ceo-agenda/ceosurvey/2022.html>

3. Is this the moment for emerging markets to prioritize integrity? Global Integrity Report — emerging markets perspective. URL: https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/assurance/assurance-pdfs/ey-is-this-the-moment-for-emerging-markets-to-prioritize-integrity.pdf

4. Tunnel vision or the bigger picture? The EY Global Integrity Report 2022 reveals how a focus on governance can help reimagine corporate integrity. URL: https://www.ey.com/en_gl/forensic-integrity-services/how-a-focus-on-governance-can-help-reimagine-corporate-integrity

УДК 330.83:330.52

Т.Ю. Копотієнко, канд. екон. наук, доц., (*ДТЕУ, Київ*)

К.О. Лахно, здоб. вищ. осв. (*ДТЕУ, Київ*)

КЕЙНСІАНСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: ЗАСТОСУВАННЯ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Проблема державного втручання в економіку є основною для будь-якої держави. Економічний порядок характеризується поділом у певній формі між державою та окремими особами прав прийняття економічних рішень – особливо щодо можливості прийняття рішень стосовно виробництва та права прийняття рішень відносно задоволення потреби [1, с. 24]. Ніхто не заперечує необхідність виконання державою певних функцій у сфері економіки, проте з питань, у яких пропорціях має поєднуватися державне та ринкове регулювання, які межі та напрями державного втручання, існує досить

широкий спектр теоретичних поглядів та відповідних їм практичних підходів – від повного державного монополізму в управлінні національним господарством до крайнього економічного лібералізму, коли стверджується, що ефективною може лише економіка лише за умов нічим не обмеженого приватного підприємництва [2, с. 94].

Дж. М. Кейнс стверджував, що неадекватний загальний попит може призвести до тривалих періодів високого безробіття. Випуск товарів і послуг в економіці є сумою чотирьох компонентів: споживання, інвестицій, державних закупівель і чистого експорту (різниця між тим, що країна продає і купує в інших країнах). Наприклад, під час економічного спаду невизначеність часто підриває довіру споживачів, змушуючи їх скорочувати свої витрати, особливо на дискреційні покупки, як-от будинок чи автомобіль. Таке скорочення витрат споживачів може призвести до зменшення інвестиційних витрат бізнесу, оскільки фірми реагують на ослаблений попит на їхні продукти. Це покладає на плечі уряду завдання збільшення виробництва. Відповідно до кейнсіанської економіки, державне втручання необхідне для пом'якшення підйому та спаду економічної активності, інакше відомого як бізнес-цикл.

Замість того, щоб вважати незбалансовані державні бюджети неправильними, прихильник кейнсіанства Бертіл Улін, виступав за так звану антициклічну фіскальну політику, яка діє проти напрямку ділового циклу [2, с. 92]. Наприклад, кейнсіанські економісти виступали б за дефіцитні витрати на трудомісткі інфраструктурні проекти для стимулювання зайнятості та стабілізації заробітної плати під час економічного спаду. Вони підвищують податки, щоб охолодити економіку та запобігти інфляції, коли спостерігається різке зростання попиту [1, с. 25]. Монетарну політику також можна використовувати для стимулювання економіки, наприклад, шляхом зниження процентних ставок для заохочення інвестицій. Виняток трапляється під час пастки ліквідності, коли збільшення грошової маси не знижує процентних ставок і, отже, не сприяє збільшенню виробництва та зайнятості.

На наш погляд, основні ідеї Дж. М. Кейнса та Бертіла Уліна, які є актуальними й у сучасних економічних реаліях та представляють певний науковий інтерес у макроекономіці, полягають у наступному:

1. Взаємозалежність попиту та величини зайнятості працездатного населення країни. Тобто повна зайнятість можлива лише за наявності «ефективного попиту», у якому бізнес може отримати максимально високий прибуток [1, с. 26-27]. Але досягнення такого прибутку, з об'єктивних причин, практично неможливо, отже, і

реальне забезпечення повної зайнятості населення лише шляхом дії законів ринкової економіки також неможливе. Тому лише за державної підтримки можна досягти повної зайнятості населення.

2. Зі зростанням інвестицій у державі може виникнути додатковий економічний ефект, що призводить до збільшення ВВП. Дж. М. Кейнс пов'язав збільшення національного доходу та зменшення безробіття зі зростанням капітальних вкладень. Він вивів «мультиплікатор інвестицій», ефект від якого проявляється, з одного боку, у тому, що трансформація загальних витрат та здійснення нових капітальних вкладень призводять з кожним разом до меншого приросту національного доходу, оскільки в суспільстві постійно зростають і заощадження, і споживання [1, с. 29].

3. Недоцільно та неефективно проводити економічну політику, яка сприяє зменшенню реальних доходів населення. Бертіль Улін був абсолютно правий у тому, що не можна знижувати працівникам розмір заробітної плати з метою досягнення рівноваги на ринку праці та підвищення рівня зайнятості населення [2, с. 95]. Реалізація цієї, нічим необгрунтованої, ідеї практично спричинить у суспільстві зворотний економічний ефект. На початковому етапі зменшення заробітної плати створить передумови зниження громадського споживання, на другому – викличе значне падіння обсягів виробництва, а на третьому етапі призведе до ще більшого зростання безробіття.

Таким чином, національна соціально-економічна система країни не може динамічно розвиватися без формування та функціонування ефективного механізму державного регулювання економіки. Це твердження, доведене кейнсіанською теорією і реалізоване практично, отримало своє повне підтвердження у досвіді країн із розвинутою ринковою економікою. Відновлення економічного динамізму відповідно до теорії «економіки пропозиції» передбачає посилення стимулювання бізнесу для підвищення ефективності виробництва. Тому наукові концепції Дж. М. Кейнса, Бертіля Уліна та інших послідовників про державне регулювання економіки, на наш погляд, мають досить актуальне значення і в Україні, особливо у період виникнення та загострення кризових явищ. На нашу думку, державне регулювання здатне багато в чому розширити кордони інвестиційної діяльності, здійснювати доцільні державні витрати, оптимізувати бюджетний процес та оподаткування, проводити грамотну грошово-кредитну політику, а також зовнішньоекономічну діяльність та справедливую соціальну політику.

Ефективне державне регулювання економіки призведе, з одного боку, до активізації процесу відновлення національного капіталу,

якісного зростання продуктивності праці та ефективності виробництва. З іншого боку, воно позитивно впливатиме на підвищення рівня суспільного добробуту, підвищення ефективного попиту та зростання якості життя населення. У сукупності ці чинники й багато в чому сприятимуть створенню реальних передумов для сталого економічного зростання та збільшення національного багатства країни.

Інформаційні джерела:

1. Шараг О. Роль інвестиційного попиту в забезпеченні сталого економічного зростання. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 4 (21). С. 24-29

2. Мозговий О.М., Мусіць Б.Р. Державне регулювання товарно-грошових відносин: теоретичні основи. Економіка і організація управління. 2016. № 4 (24). С. 92-99.

УДК 33.658.274

Ю.М. Кравченко, канд. екон. наук (*ДБТУ, Харків*)

Н.М. Крижній, здоб. вищ. осв. (*ДБТУ, Харків*)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Роль основних засобів у процесі виробництва та особливості їх відтворення в умовах ринкової економіки зумовлюють особливі вимоги до інформації про наявність, рух, стан і ступінь використання цих засобів. Існує ряд проблем, від вирішення яких залежить ефективність використання основних засобів. До них, в першу чергу, відносяться – збереження, модернізація і переоснащення для подальшого їх використання та роботи на підприємстві [1].

Будь-який виробничий процес здійснюється лише за допомогою певних машин і обладнання, які розташовуються в відповідних приміщеннях. Матеріальною основою цього процесу виступають, насамперед, засоби праці. На підприємствах сукупність застосовуваних засобів праці набуває економічної форми – основних засобів [2].

Ефективне використання основних засобів має позитивний вплив на діяльність підприємств, оскільки:

- збільшується економічний потенціал і виробничі можливості галузі, підвищується технічний рівень виробництва;